

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԵՆ

ՔԵԿՐԱԳԻԻ ԱՐԵԼԻ ԽԱԼՈՎՈՎՈՎԱՅԻ

30 ԳԵԼԻՏԵՄԵՐ, 1932

ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆ

Տ. ԹՈՐԴՈՄ ՄՐԲԱՋԱՆ ԱՐՔԵԳԻՍԿՈՎՈՎԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՀԱՅՈՅ ԵՐՈՒՍԱՂԵԼԻ

Ամենայարգելի եւ Սիրեցիալ Եղբայր ի Քրիստոս

ի մուտք նոր ապրույ և ի յուշ մեր այցելութեանն յերսասղէմ, կը փափարիմ իմ կողմէ, և որչափ որ կոնամ ներկայացնել՝ Անկիրան Եկեղեցոյ կողմէ ընդհանրապէս, յայտնել Զեզի. Հայ Եկեղեցիին եւ Ազգին, սրազին ողջոյններս և հաւասարիր ազօթքներուու՝ վասն աստուածային օրինութեան եւ առաջնորդութեան Սուրբ Հոգույն:

Թոյլ առեւէք որ յաւելում նաեւ թէ՝ ամենամեծ գոհունակութեամբ տեղեկացած եմ նորին Ս. Օծութեան Տ. Խորէն Ս. Արքայի կայսութեանի Ամենայն Հայոց ի Ս. Էջմիածին. և շատ երախտագէտ պիտի լինէի, եթէ համեմէ հաղորդել իրեն իմ եղբայրական ողջոյններս և անկենց մաղթանքներս, որպէսզի Աստուածոյ օրնութիւնը հովանաւորէ զինքը՝ իր բանաւոր հօսք հովուելու իր պարտականութեանց կատարման միջոցին:

Փառք կուտամ Աստուածոյ, որ Հայոստանեայց Եկեղեցին, իր այնչափ տուայտանիներէն վիրչը, ի պտուի իր երկարատեւ հաւասարմութեան դարձեալ կ'ունենայ պատճութիւն՝ իր ազգային նկարագիրը յայտնաբերելու իր իսկ հայրենիքին մէջ, Շնորհէ Աստուած իրեն բաւականութիւն՝ զարձեալ առանձակացոյն չափով իր նպասար բերելու Քրիստոսի Քատին, բովանդակ աշխարհին մէջ:

Շնորհաւարտ եմ այն բարեացակամութեան համար, որով Զեր Ամենապատուութիւնը ընդունած է երուսաղէմի Անկիրան նոր Եպիսկոպոսը: Ինձ ծանօթ է, թէ այս բարեացակամութիւնը որչափ զնահատուած է իր կողմէ եւս:

Աւրախ եմ իմանալով թէ Զեր ուսանողներէն երկութը կը շարունակեն իրենց դարբացական ընթացքը Լոնտոնին մէջ. և Զեր Ամենապատուութեան թոյլատուութեամբ կանոնիկոս Գրիգորէն կը շարունակէ նոյնակէ զասախօսել Զեր Աստուածարանական ձեմարանին մէջ:

Զեր ամենապատուութեան Եղբայր սիրեցիալ ի Քրիստոս

ԿՈՉՄՈՒ ԿԱՀԱՅՐՈՒ

ԺՈՂՈՎԱԿԱՆ, ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ, ԵԿԵՊԱՅԱԿԱՆ,
ԲԵՄԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

❶ Անցեալ Յունիք. ամսոյ ընթացքին Սուրբ Աթոռոյոյ Տնօրին Ժողովը երկու անգամ գուշամարուեցաւ և զրազեցաւ կարուածական, վարչական ու մատակարարական եւ չինուածական տնօրինութիւններով, իսկ իրեւ հոգեոր գերազոյն ատեան մէկ անգամ, եւ նկատի առաւ իր օրակարգի վրայ գտնուած ամուսնական և ժամանգական խնդիրները:

❷ Կիր. Յունիք. 1, Նոր Տամարի ամանորին առթիւ Սրբազան Պատրիարքը, ըստ սովորութեան, չնորհաւորական նամակ և այցաքարգերութեան, կառավարական պաշտօնէից, հրապատասներու և Սուրբ Աթոռոյոյ համարաբրութեան մէջ եղաղ երապատկան Տունի հերթու և Հասաւատութեանց:

❸ ԲՀ. Յունիք. 2, Գերմանական նոր հիւոպատուը, Պ. Առաջի, փախ հիւոպատուին հետ պատուույ առաջին այցելութիւնը առաւ Ս. Պատրիարքը:

❹ ԲՀ. Յունիք. 4, ըստ Հին Տոմարի, վաղիւան յինելով Դաւիթի Աստուածահօր և Յակոբայ Տեառնեղբօր, Ս. Աթոռոյ եւս աւանդական տօնախմբութեան առթիւ, այս երկոյ կատարուեցաւ հանգիւաւոր նախատանակ: Ս. Պատրիարքը, հակառակ քանի մը օրերէ ի վեր ցրտառութեան պատճառաւ տկարացած ըլլալուն նախագահնեց արարողութեանց, «Հրաշամիառքի թափօրով իշնելով և Մայր Տաճար, բայց այս իսկ պատճառաւ իր անհանգուստութիւնը աւելի շշշտուելով, բժիշկական անօրինութեամբ հարկադրաբացաւ այսուհետեւ քանի մը շարութիւներ դուրս չելնել իր մասնասնեակէն, և չկրցաւ ներկայ գտնուիլ ոչ աւագ առներու և ոչ ալ Ս. Ծննդեան տօնի հեկացական պաշտամունքներուն: Այս ցաւալի պատճառումին հետեւանքով տեղի չունեցան թէ՝ Տեառնեղբօր և թէ՝ Մրգուց Որոտման տօներու առթիւ աւանդական հանդիսաւոր ընդունելութիւնները:

❺ ԵՀ. Յունիք. 5, Ս. Աթոռոյ տօնին առթիւ հանդիսաւոր պատճառագ մասուց Տնօրէն Ժողովովոյ առենապիտ Տ. Ամրատ Սրբազան, և քարոզեց Հայ-Երևանացէմի հոգեոր, պատմական եւ աղջային նշանակութեան վրայ:

❻ Եր. Յունիք. 7, երէկ երեկոյեան մեծահանդէս նախատանակէն վիրչ, այսօր ևս, ի տօնի Ս. Ստեփանոսի, կատարուեցաւ նախատարկաւագին յիշատակէն նուիրուած սրտագրաւ պատամունքը: Ս. Աթոռոյ սարվաւագունք և ուշրաբակիք, աղջաւարտեալ և ոսկեհուռա շապիկներ հագած, չքաւորեցին արարողութիւնները, մինչ երիցացոյն միարաններէն երկուքը, Տ. Գէորգ և Տ. Յակոբ վարդապետներ, սարկաւագորէն զգեստաւորուած, խնկարկեցին ատեանի հանդիսաւոր նոյնական միջոցին Ս. Ստեփանոսի

մատրան մէջ, որ Ս. Յակոբը Տաճարին յարակից ամենէն հինաւուրց մէկ մասն է, պատարագեց ժառանգաւորաց դպրացի Տիեզէլ Տ. Տիրան վարդապետ Յետ ժամեներգութեան, առարկաւագունք ընդունեցին Ս. Պատրիարք Հօր օհնութիւնը և միաբանութեան չնորհաւորութիւնները:

❸ Կիր. Յունվ. 8, Ա. Պատարագը մասուցածքաւ ի Ա. Յակոբ, ուր քարողեց Տ. Պարզելարդաւածաթեամբ Ա. Ստեփանսսի:

❸ ԲՀ. Յունի, 9, ի տօնի օրըց առաքելոցն Պետրոսի և Պօղոսի, ըստ աւանդութեան, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ա. Ցահարեանց Տաճարի Աւագ Խորանի վերնայարկ որմանէջ երկու մատուռներէն Ս. Պետրոսի անուան նուիրուածին մէջ, միւսին մէջ, որ նուիրուած է յանուան Սուրբ Պօղոսի, պատարագ կը մատուցուի ընդհանուր առաքելոց տօնի օրը:

❸ Գլ. Յունի. 10, երեկ երեկոյի մեծահանգստութեան վերջութեան մեջ առաջանաւ է այսօր կատարութեցաւ Որդուոց Որոտման մեծաշուք տօնախմբութիւնը և Դիմադրի սեղանին առջև հանդիսիւ պատարագեց Պատրիարքական Փախանորդ Տէր Մկրտչ Սրբազնան Ազգաւունունի, որ եւ քարոզեց իրենց մանկութեանէն Քրիստոսի փրկութեան գաղափարին Նույիրուած Զերեթեան եղբայրներու կեանքի խորհուրդին վրայ:

❸ ԴՀ. Յառակ. 11, Տպագրիչ, ճալիչ և կարիքի երեք ելեքտրաշարժ մեքենաները, զորս, ի յիշատակ հանգուցեալ Արթաքի Յովակիմեանի, իր պարագաները նույիբած էին Ս. Աթոռոյս, Քերմանիայէն գնուած, այսօր վանք յանձնուեցան:

❸ Ուրբ. Ցունիվ. 13. ըստ Հին Տօմարի տաշը եմուտի առթիւ, բովանդակ Միաբանութիւնը և աշակերտներ սրբազնն եպիսկոպոսաց առաջնորդութեամբ ամանորբական չնորհաւորութեան այցելութիւն տուին Ս. Պատրիարքին, որ պարտաւորուեցաւ ընդունիլ զիրենք իր մասնակիւեակին մէջ։ Սմբատ Սրբազնն յանուն ամէնքիւնի բարեմաղթական ուղերձ մը կարգաց. աշակերտքերգեցին, որմէ վերջ ն. Ամենապատուեթիւնի փօխաղաք չնորհաւորութեան եւ օրհնութեան հակիրճ խօսքէ մը յետոյ ամէնուն օրացոյց բաշխեց։

Նոր Տարւոյ առթիւ գ-դրցացական հանդէսներ
կատարուեցան Թարգմանչաց վարժարանիւ և Ժա-
ռանդաւորաց սաներուն կորմէ, ի ներկայութեան
Տիեզու և ուսուցիչ վարդապետներու:

Տ. Արտակ Վահագի մէկնեցաւ, Նոր
Տարւոյ առթիւ պատարագելու և Ազգ. վարժա-
րանի ամսնորական հանդէսներուն նախագահէ-
լու համար:

❸ Եր, Ցունվ. 14, ըստ տեղական յատուելու պահպատճեանց, տարինմուտի առթիւ մասնաւոր պաշտամանք կատարուեցաւ եւ Ա. Պատարագ մատուցուեցաւ Մայր Տօնաբին մէջ:

Յետ ժամերգութեան, լուսաբարապետ Տէր Ալեքսանդր Սբրազան յանուն Ո. Պատրիարքին պատրիարքացանի դահլիճին մէջ ընդունեց ամառական շնորհաւորութեան ալյելութիւնները:

❸ կիր. 15 Յունիվ. Ա. Պատարագը մատուցցուեցաւ Ա. Ցարութեան տաճարի Հայկական Գող-դաթայի մերնատան մատուռին մէջ, ուր Տ. Հայ-կաղան վրդ. Քարողից քրիստոնէական կրօնի բարոյական գերազանցութեան վրայ:

❸ Եշ. 18 Յունիվ. ըստ Հին Տօմարի՝ Ս. Եղբականից են ծրագրեան ծրագրական առթիւ, միաբանութիւն եւ աշակերտք աւանդական հանդիսաւորութեամբ, ընկերակցութեամբ ձիւաւորեալ սատիկաններու, առաւատուն, պաշտօնական գնացք-վ մեկնեցան զէպի թեթզեհէմ, հանդիսաւորեատութեամբ Տ. Սմբատ Արքացանի: Կէս ճամբան, Յունաց Ս. Եղիայի վանուց առջև, թափօրը զիմաւրուեցաւ թեթզեհէմի թազապետութեան անդամներէն, իսկ թեթզեհէմի մէջ, Ս. Եղինակնեան տաճարի հրապարակին վրայ, թեթզեհէմի կառավարիչէն եւ սատիկանապետէն եւ ամէնազգի ժողովուրդի խոռոչ բազմութենէ: Հան կազմուեցաւ վառահեղ թափօրը, որ տորուրգ մեծ եւ սքանչելի» շարականին երգեցավ մտաւ Ս. Ենինդեան մայրավանքը. Հայոց բաժինի տեսչարանին մէջ հանգստանալէ և տեղական կառավարութեան ներկայացաց իշխանն ընդունելէ յետոյ, կէս օրէ վերը, ժամը 2ին, թա-

Ա. Ծննդեան տաճարը, ուր Ս. Այրին վրայ երկրպագութեան ուխտ կատարելէ վերջ առևնթերակաց Ս. Աստուծածնի Հայկական սեղանին առջեւ, ժամերգութիւնն կատարուեցաւ և Ս. Այրին մէջ մատուցուեցաւ ճրագալուցի պատարագ։ Ասդին, Երուսաղէմի մէջ, ճրագալուցի ժամերգութիւն կատարուեցաւ եւ պատարագ մատուցուեցաւ Ա. Յարութեան տաճարի եւ Ս. Հոգասեասահտեւ հենակեսու մէջ։

© ԵՀ. 19 Յունիվ., ի տօնի ՄՆՆԳԵԱՆ և Աս-
տուածայայտնութեան, առաւետեան և գիշե-
բային ժամերգութիւն կատարուեցաք ԲԵՐՑԵՆՔ-
ԻՒ Ա. ՄՆՆԴԵԱՆ տաճարին Հայկական բաժինին
մէջ, միաբանութիւն և ժողովուրդ Շառոք ի
բարձունասի հրեշտակային օրնութիւնը սրբա-
թունգ ոգեսորութեամբ երգեցին ՄՆՆԳԵԱՆ Այրի
Ջիմագիոր մատուցին մէջ. յիտոյ, իրաւունքի
պատարագի մատուցումէն և Զրոյնէքի կար-
դէն վերջ, Տ. Սմբատ Սրբազն Ա. Այրին սեղա-
նին վրայ մատոյց հանդիսաւոր Ա. Պատարագ և
ազգու քարոզով լը պանծացուց Աստուածայայտ-
նութեան խորհուրդը աւետարանական պատմու-
թեան մատուանչած վայրին վրայ նոյն իսկ:

Նոյն առաւելօտուն, միենոյն առջիւ, ժամերգութիւն կատարուեցաւ և Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան տաճարին և Ս. Յակոբինց մայր տաճարին մէջ, ուր պատարագեց Տ. Վրթանէս վրդ. և Տ. Մելքոն Արքան Ս. Ծննդեան խօրհնութիւն վրայ խօսեցաւ

գեղեցիկ քարոզ մը: Ըստ հին սովորութեան, ճրագալոյցի ժամերգութեան և պատարագի երգեցողութիւնները, երեկ երեկոյ Ս. Հրհտակապետացաց եկեղեցին և այս առաւօտ Ս. Յակոբանց տաճարին մէջ, ոգերութեամբ կատարեցին երգեցիկ դրագութիւն երգեցիկ դրագութիւնը երգեցիկ դրագութիւնը:

Առաւօտեան ժամը 9 ին. Միարանութիւնը Տ. Ս. Սմբատ Սրբազնի գլխաւորութեամբ գառնալով Բնիշգեհէմէ երգածայն թափորակ ելաւ պատրիարքարան, և յանուն Ս. Պատրիարքին ընդունուեցաւ Տ. Մերուոց Սրբազնի կողմէ:

● Ար. 20 Յունի. մեր Ծննդեան տօնի երկրորդ օրը, ըստ սովորութեան, հանդիսական գնացքով Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորութեան այցելութեան եկան, Յունաց Պատրիարքարանի կողմէ՝ սինդական եպիսկոպոսները, ուրի վարդապետաց ընկերակցութեամբ, Լատինաց պատրիարքը՝ երկու եպիսկոպոսաց հետ, Ֆրանչիսկանց մեծաւորը՝ առաջաւորաց ժողովով բոլոր անդամներուն ընկերակցութեամբ, ի բացահայտութեան Անկիթքան եպիսկոպոսներն՝ իր վախառութեան Անկիթքան եպիսկոպոսներն՝ իր վախառութեան համար քահանայից հետ, Պատուց Ասուրուց, Հապէշներու, Հայ և Յոյն կաթոլիկներու հայութականները, Սիոնի գերման կաթոլիկ Բենդիկտանները եւ խում երեխները: Անէնքն այ էռաւարարացին Տ. Մերուոց և Տնօրին ժամանակից առաջնային Տ. Ս. Սմբատ Սրբազնիներու և վարդապետաց կողմէ ընդունուեցան և պատռասիրուեցան պատրիարքարանի դահլիճին մէջ:

● Եր. 21 Յունի. Տ. Գատրեցին վրդ. Հրանդ սարկաւագի հետ մենակցաւ Գաղա, իսկ Տ. Գաւելիթ վրդ. Կարապետ սարկաւագի հետ Ամսան Անդր-Ցորդ-Ցորդաններու, Ս. Յոնի համար երեխները: Անէնքն այ էռաւարարացին Տ. Մերուոց և Տնօրին ժամանակից միսիմարելու համար նոյն տեղերու ժողովութիւնները:

● Կիր. 22 Յունի. Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւնը: — Ս. Պատրիարք Հայութը, բնիկերակցութեամբ Տ. Սմբատ Սրբազնի, գնաց Սրբիքով, առողջական օգափոխութեան մը համար յարմարութիւններ չշղելու նոպատակաւ:

● Դէ. 24 Յունի. Ս. Պատրիարքը Տ. Կիւրեղ և Տ. Գեղամ վարդապետներու ընկերակցութեամբ մենակցաւ Երիքով, ուր պիտի մնայ շարաթի մը չափ, տեղեւոյն մեղմ կիմային մէջ անցընելու համար իր առաջանումի ըրչանը:

Նոյն օրը, իրենց տարեկան արշակ պատութը կատարելու համար Երիքով մենակցան ընծայարանի և Ժառանգաւորացի սաները, իրենց տեսուչներուն և հոգեկորական ուսուցչներուն առաջնորդութեամբ, ընդ ամէնը 42 անձինք Այցելեցին վանքաղատկան այգին, Եղիշէկի պատմական աղբերը, Փարութեան Երան յունական վանքը և գագաթի շըտափակեալ սարահարթը, զոր աւանդութիւնը կը ցուցնէ իրը տեղի ժորաթեան Ցիառուի, Յորդանանի գետափը, ուր

երգեցին մկրտութեան տաղերը և հոգեոր պաշտամունք կատարեցին, և ամենէն վերջը Մեռեալ ծովը: Այս այցելութիւնը եղաւ չառ պետրեալ պայմաններու մէջ, և ամէնուն համար եղաւ քաղցր յիշատակի օր մը:

● Եշ. 26 Յունի. Անուանակոչութեան տօնի առթիւ, առաւօտեան ժամերգութիւնը: Ս. Յակոբանց տաճարի մէջ կատարուելէ վերջ Հըրաշափառութիւնը մուտք գործուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, Հանդիսապետութեամբ Տ. Սմբատ Սրբազնի, որ Ս. Գիրեզմանին վրայ հանդիսաւոր պատարագ մատոյց և քարոզեց, բացատրելով թէ Քրիստոնէութիւնը հոգեկան լոյսի կեանքն է գերազանցական:

● Կիր. 29 Յունի. Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Ս. Յակոբանց Տաճարին աւագ սեղանը: Պատարագին էր Տ. Ս. Միռն վրդ: Քարոզեց Տ. Զգոն վրդ: Նիւթ ունենալով Օրէնի և Շնորհի:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մինին

Վենիմ. Տիւր Գալուստ Կիւլպէնկեան ամսաթիրին նրանուալութեան և բարզաւանման ի նպաստ նույնեց 5,000 մատին: Մեծանուն նույնատուին կը յայնենք մեր խորին ընունակալութիւնը:

Կիւլպէնկեան Մատենադարանին Մրցա Յակոբեանց

Շնորհակալութեամբ կ'առձանագրենք Վանուց Մատենադարանին նույնուալ նետեալ զիբուրք:

1. Աւանիք: Ճերոս: — Տիգրան Զեկուեան: Հատակակրին ևնահանակ Գալուստ Կիւլպէնկեան Բարեկամներու, թիւ 7: — Հատակակիլիներուն կողմէ:
1. Ե՞նչու Պատել Յորդի Անանիք. — Հրանդարակութեան կողմէ:

ՍԻՐՆ-Ի ՆԻՒ-ԵՐՈՐՔԻ

ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒԻՆ

Կը խնդրուի Նիւ-Երօրքի ըշանի մեր յորգելի բանանորդներեն, որ ներկայ 1933 տարեկ սկսեալ բարեհանին վնաւել ՍՄՌՆի իրենց սարեկան բամենգիները եւ բոլոր առլիախ հաւեւները՝ ընկալագրի փօխարեն ՍՄՌՆի նոր գործակալ Մեծ. Տիւր Տ. Սիրամարգի, որուն հասցեն է:

Mr. D. SIRAMARK

241 E. 24th St.

NEW-YORK, N. Y. (U. S. A.)